

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/377/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2615206189
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 03. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2017:2615206189.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Iveta Jankovičová a sudkýň: JUDr. Daša Kontríková a JUDr. Ľubica Bundzelová, v právnej veci žalobcu: U. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. C. XXX, XXX XX D. - G., zastúpený: JUDr. Gabriel Bleho, advokát so sídlom L. Dédera 2, 831 01 Bratislava, proti žalovanému: POHOTOVOSŤ, s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o určenie neplatnosti právnych úkonov, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Senica, č. k. 11C/327/2015-64 zo dňa 03. mája 2016, vo vyhovujúcej časti, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti v odseku I., III., IV. a VI. výroku **p o t v r d z u j e .**
- II. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti v odseku II. výroku **z r u š u j e .**
- III. Žalobcovi sa priznáva právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie odsekom I. výroku určil, že zmluvná podmienka o údaji RPMN: 30% v bode 2. Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 106801154 uzatvorenej dňa 28.11.2014 je neprijateľná a teda neplatná, odsekom II. určil, že úver zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 106801154 zo dňa 28.11.2014 je bezúročný a bez poplatkov, odsekom III. určil, že Dohoda o plnení v splátkach uzatvorená dňa 28.11.2014 je neplatná, odsekom IV. určil, že Dohoda o zrážkach zo mzdy a iných príjmov uzatvorená dňa 28.11.2014 je neplatná. Odsekom V. vo zvyšku žalobu zamietol a odsekom VI. zaviazal žalovaného na povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov právneho zastúpenia v sume 717,25 eur a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku právnenému zástupcovi žalobcu.

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie po citácii § 80 písm. c), § 153 ods. 3, 4 Občianskeho súdneho poriadku, § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1, 2, § 7 ods. 1, § 21 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, v znení platnom do 31.12.2014, § 39, § 39a, § 52 ods. 1, 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka v znení platnom do 31.12.2014, § 52a ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, § 53a ods. 1, 2, § 53b ods. 1, 2, § 53c, § 53d, § 54 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1, 2, 3, 4, § 1a ods. 1, 2, 3, 4, 5 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. účinného do 31.12.2014 vecne odôvodnil tým, že z výsledkov vykonaného dokazovania vyvodil ten právny záver, že žaloba bola podaná dôvodne v časti, v ktorej jej súd vyhovel. Medzi žalobcom a žalovaným prišlo k uzatvoreniu zmluvy o úvere podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Napriek tejto skutočnosti bolo potrebné posúdiť túto zmluvu podľa príslušných ustanovení zákona č. 129/2010 Z.z. platného v čase uzatvorenia tejto zmluvy (ZoSU), pretože sa jednalo o poskytnutie úveru, kde žalobca vystupoval ako právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti (§ 2 písm. b/ ZoSU) a žalovaný vystupoval ako spotrebiteľ teda fyzická osoba, ktorá nekonala v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania (§ 2 písm. a/ ZoSU). V tejto súvislosti zdôraznil, že hoci má zmluva o spotrebiteľskom úvere charakter absolútneho obchodu,

neprestáva byť zmluvou spotrebiteľskou. Pri spotrebiteľských zmluvách, ktoré predstavujú širší pojem, má z hľadiska aplikovateľnosti absolútnu prednosť Občiansky zákonník, keďže aplikácia Obchodného zákonníka prichádza do úvahy až po uplatnení spotrebiteľského práva. Inými slovami musí z hľadiska poradia aplikovateľnosti v prípade spotrebiteľských zmlúv Obchodný zákonník celkom alebo z časti ustúpiť nutnej prioritnej aplikácii spotrebiteľského práva v širšom slova zmysle, t.z. aplikácii Občianskeho zákonníka. Normy obchodného práva sú totiž v prípade spotrebiteľských zmlúv použiteľnými len vtedy, ak neodporujú úprave, ktorá tu má z povahy veci prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku a predpisoch vydaných na jeho vykonanie.

3. Na základe tejto Zmluvy (bod. 1 Zmluvy) poskytol žalovaný žalobcovi úver vo výške 1.000 eur, pričom žalobca sa zaviazal vrátiť žalovanému celkom sumu 1.968 eur, z toho odplata bola dohodnutá vo výške 968 eur. V bode 2. Zmluvy je špecifikované, že odplata predstavuje sumu 300 eur, čo predstavuje ročnú percentuálnu mieru nákladov (RPMN) vo výške 30 % . V bode 3. je uvedené, že úrok predstavuje 66,80 % ročne, čo predstavuje sumu 668 eur. Spolu bola teda odplata dohodnutá vo výške 96,80 %. Výška priemernej RPMN tu bola uvedená vo výške 15,89 %. Na druhej strane v Dohode o plnení v splátkach, ktorá tvorí neoddeliteľnú časť Zmluvy o spotrebiteľskom úvere je bode 2 uvedené RPMN vo výške 304,10 %.

4. Z uvedených skutočností je zrejmé, že Zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, a to nepravdivý údaj o RPMN. Uvádzanie nepravdivého RPMN je bezpochyby nekalou obchodnou praktikou, pretože sa spotrebiteľom predkladajú nepravdivé a zavádzajúce informácie. V zmysle § 153 ods. 3 a 4 OSP je povinnosťou súdu vydať rozhodnutie (o neprijateľnosti), ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti. Predmetná úprava je procesným vyjadrením obdobnej úpravy nachádzajúcej sa v §53a Občianskeho zákonníka a jej špecifikom je, že na jej základe súd aj v sporovom konaní, hoci aj len v takom, kde má základná požiadavka žalobcu pôvod v spotrebiteľskej zmluve, môže dotvoriť jeho predmet konania tým, že aj bez výslovného návrhu niektorého účastníka určí neplatnosť zmluvnej podmienky s poukazom na jej neprijateľnosť, pričom nie je rozhodujúce, či žalobu vo veci podal dodávateľ, spotrebiteľ alebo príslušné združenie, ale len to, že výsledky vykonaného dokazovania smerujú k rozhodnutiu v neprospech dodávateľa alebo naopak v prospech spotrebiteľa preto, že niektorá podmienka alebo aj viaceré takéto podmienky v spotrebiteľskej zmluve sú neprijateľné. Takéto určenie (neprijateľnosti aj neplatnosti) je tu potom pre spotrebiteľa za účelom jeho zvýšenej ochrany zaručované i na nadnárodnej úrovni a v smere eliminovania rizika výskytu neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách.

5. V Zmluve o spotrebiteľskom úvere navyše absentujú údaje v zmysle § 7 ods. 1 ZoSU, kedy je veriteľ pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

6. Podľa § 11 ods. 2 ZoSU, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje najmä posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľovi na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov. Žalovaný do vyhlásenia rozsudku nepreukázal súdu, že by posúdil s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať poskytnutý úver.

7. Ďalej súd zistil, že pokiaľ ide o dohodnutú odplatu, táto bola medzi účastníkmi Zmluvy o úvere dohodnutá celkom vo výške 96,80 %. V čase uzatvorenia zmluvy, v zmysle § 1a ods. 1 nar. vl. č. 87/1995 Z.z., odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne.

8. Z internetovej stránky NBS súd zistil, že za 4. štvrťrok 2014 v stave ku dňu 31.12.2014 bola pri ostatných spotrebiteľských úveroch do 1.500 eur s dobou splácania do 12 mesiacov určená

vo výške 21,35 %. Jej dvojnásobok predstavuje 42,70 %. Podľa Dohody o splátkach je RPMN v Zmluve o spotrebiteľskom úvere určená na 304,10 % čo vysoko prevyšuje povolenú výšku odplaty. Toto dojednanie odplaty, ktoré je v rozpore so zákonom, predstavuje neprijateľnú a absolútne neplatnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy.

9. Žalobca sa žalobou domáhal určenia, že Zmluva o spotrebiteľskom úvere je neplatná ako celok, pričom v zmysle citovaných ustanovení zákonov ju však nemožno považovať za neplatnú, ale len za bezúročnú a bez poplatkov a preto nebolo možné požadovanému určaniu vyhovieť. V tejto časti súd žalobu zamietol ako nedôvodnú.

10. Pokiaľ ide o neplatnosť Dohody o plnení v splátkach a o neplatnosť Dohody zrážok zo mzdy, obe zo dňa 28.11.2014, v tejto časti súd žalobe vyhovel, nakoľko tieto Dohody boli uzatvorené v priamej súvislosti so Zmluvou úvere a keďže súd určil, že daný úver je bez úrokov a bez poplatkov dohoda o predmete v týchto Dohodách odporuje zákonu, pretože predstavuje sumu 1.968 eur namiesto 1.000 eur, ktoré je povinný žalobca žalovanému zaplatiť. Tieto Dohody sú potom v zmysle § 39 OZ absolútne neplatné.

11. Pokiaľ ide o Rozhodcovskú Zmluvu zo dňa 28.11.2014, tu súd nezistil žiadne dôvody, pre ktoré by mala byť neplatná. Tu možno prisvedčiť tvrdeniu žalovaného, že podľa § 53 ods.4 písm. r/ OZ je neprijateľnou podmienkou dojednanie, ktoré vyžaduje v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, čo sa nevzťahuje na danú zmluvu. Vzhľadom na tieto skutočnosti súd aj v tejto časti žalobu zamietol ako nedôvodnú.

12. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 3 O.s.p. a priznal žalobcovi, ktorý mal vo veci neúspech len v nepatrnej časti, plnú náhradu trov konania. Trovy konania pozostávajú z trov právneho zastúpenia. Tieto si vyčíslil právny zástupca žalobcu v celkovej sume 717,25 eur bez DPH podľa vyhl. č. 655/2004 Z.z. vychádzajúc z ust. § 11 ods.1 písm. b/ pre rok 2015 - 1/13 výpočtového základu predstavovala sumu 64,53 eur, pre rok 2016 sumu 66 eur. Podľa § 16 ods.3 cit. vyhlášky bola paušálna náhrada nákladov v roku 2015 v sume 8,39 eur a v roku 2016 v sume 8,58 eur. Odmena za jeden úkon právnej pomoci je teda za rok 2015 v sume 72,92 eur a za rok 2016 v sume 74,58 eur. Právny zástupca žalobcu si tieto uplatnil za 5 hlavných úkonov právnej pomoci t.j. prevzatie a príprava zastúpenia dňa 11.3.2015 v sume 72,92 eur, podanie žaloby na súd dňa 29.6.2015 v sume 72,92 eur, účasť na pojednávaní dňa 20.1.2016 v sume 74,58 eur, účasť na pojednávaní dňa 19.4.2016 v sume 74,58 eur, účasť na pojednávaní k vyhláseniu rozsudku dňa 3.5.2016 v sume 37,29 eur (polovica sadzby) t.j. spolu v sume 332,29 eur. Ďalej si uplatnil náhradu za stratu času (§ 17 ods.1) a to vždy na trase Bratislava - Senica a späť, a to dňa 20.1.2016 celkom 6 polhodín v sume 83,88 eur (2x 41,94 eur), dňa 19.4.2016 opäť 6 polhodín v celkovej sume 83,88 eur a dňa 3.5.2016 opäť 6 polhodín v celkovej sume 83,88 eur t.j. spolu v sume 251,64 eur. Tiež si uplatnil náhradu za cestovné (§ 16 ods. 4) na trase Bratislava- Senica a späť a to zo dňa 20.1.2016 v sume 44,44 eur, zo dňa 19.4.2016 v sume 44,44 eur a zo dňa 3.5.2016 v sume 44,44 eur. Trovy právneho zastúpenia boli vyčíslené v súlade s vyhl. č. 655/2004 a v tejto výške aj súdom priznané.

13. Proti rozsudku súdu prvej inštancie, a to voči odsekom I., II., III., IV. a VI. výroku podal odvolanie žalovaný, a to z dôvodu, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 221 ods. 1 písm. f) OSP. Uviedol, že z materiálne poňatého práva na súdnu ochranu rezultuje právo účastníka konania a tomu zodpovedajúca povinnosť súdu, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktorú sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 236/06). Pretože povinnosť riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada i so špecifickými námietkami účastníka konania; porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania odníma možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak potom nedostatok odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f) OSP a zároveň aj dôvodnosť podaného dovolania (rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/171/2005 zo dňa 27.4.2006). Pokiaľ by súd rozhodoval nestranné a spravodlivo, mal by v úmysle pozrieť si aspoň zmluvu o spotrebiteľskom úvere, kde je jasne uvedené, že zmluva o úvere je spotrebiteľská a je uzatvorená v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z.. Ani žalobca a ani žalovaný sa nezmienil o skutočnosti, že

by sa mala zmluva posudzovať ako obchodnoprávny záväzok. Má za to, že zmluva o spotrebiteľskom úvere nikdy nemala obchodnoprávny charakter. Odôvodnenie a tvrdenie súdu prvej inštancie o ktoré sa opiera vo svojom rozhodnutí sa absolútne nestotožňujú so spornou vecou, kde mal súd zaujať svoj názor, avšak len dal najavo, že prípad absolútne posúdil individuálne a odôvodnenie je prevzaté z iných rozhodnutí, ktoré predmetný súd vydal bez ohľadu na charakter zmluvy. Nariadenie č. 87/1995 Z. z. definuje odplatu ako úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytovaní peňažných prostriedkov. Je toho názoru, že úrok nie je odplatom pri poskytnutí peňažných prostriedkov, ale je odplatom, ktorá sa platí pri užívaní alebo v súvislosti s vrátením peňažných prostriedkov. V prípade úroku ide o plnenie, ktoré je dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy, ale nie je spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov z dôvodu, že je spojené s užívaním a vrátením peňažných prostriedkov a úrok nie je ani vyžadovaný pri poskytnutí peňažných prostriedkov, ale až po poskytnutí peňažných prostriedkov. V zmluve o spotrebiteľskom úvere zo dňa 28.11.2014 je odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov vo výške 300 eur, čo predstavuje RPMN vo výške 30 %. V zmluve o úvere spotrebiteľ zobral na vedomie, že výška priemernej hodnoty ročnej RPMN na poskytnutý spotrebiteľský úver platnej ku dňu podpísania tejto zmluvy o spotrebiteľskom úvere je vo výške 15,89 %. Z uvedeného vyplýva, že výška odplaty pri poskytnutí peňažných prostriedkov je v súlade s nariadením a neprevýšila dvojnásobok priemerných hodnôt RPMN ako aj uvedenie priemernej ročnej RPMN. Súd opäť bez odôvodnenia konštatuje, že RPMN je nepravdivá. Veriteľ jasne uviedol RPMN pre prípad splatenia úveru v jednej splátke a jasne uvádza RPMN v prípade, ak úver mal byť splatený v 12 pravidelných mesačných splátkach vo výške 164 eur, vždy k 28. kalendárnemu dňu v mesiaci, počnúc dňom 28.12.2014. Preto bol náležite informovaný o RPMN v prípade jeho individuálneho dohodnutého splátkového kalendára. Je zrejmé, že slovenské právo a slovenský zákonodarca poplatok za spracovanie zmluvy nielenže pripúšťa, ale aj výslovne uvádza. Poplatok za poskytnutie úveru nie je podľa žalovaného neprimerane vysoký vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný je nebankovým subjektom, ktorého riziko podnikania ako podnikateľské náklady sú rozdielne oproti bankám. Pokiaľ ide o samotnú výšku príslušného poplatku, tento v čase uzatvorenia zmluvy o úvere dlžníkovi vyhovoval, keďže nič voči jeho výške nenamietal zmluvu o úvere uzatvoril a peňažné prostriedky od žalovaného prostredníctvom obchodného zástupcu prevzal. Teda bolo na dobrovoľnom rozhodnutí dlžníka, či na dané podmienky úverovej zmluvy pristúpi alebo nie. Čo sa týka príslušného poplatku tento v 1/3 predstavuje úrok a v 2/3 náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu s administratívou s tým spojenou. Pokiaľ ide o výšku príslušného poplatku, tento je v zmluve o úvere dostatočne a jasne uvedený, výrazne napísaný, je uvedený hneď pri sume poskytnutého úveru, teda dlžník musel vedieť posúdiť hodnotu protiplnenia a mal okamžite pri podpísaní zmluvy o úvere vedomosť, aká je cena úveru. V prípade, ak by súd predsa len zmluvu nesprávne posúdil ako spotrebiteľskú, žalovaný poukazuje aj na str. 20 dôvodovej správy Zákona o spotrebiteľských úveroch, kde sa uvádza modelový príklad výpočtu sankcií v spotrebiteľskej zmluve, ktorý jasne počítá s existenciou 1 % poplatku za spracovanie zmluvy. Zdá sa teda, že dôvodová správa takýto poplatok pripúšťa, pričom v tejto súvislosti žalovaný poukazuje aj na použitie slovného spojenia v texte zákona akýchkoľvek poplatkov. Môže teda ísť o cenu plnenia, ktorá nemôže byť neprijateľnou podmienkou v zmysle Občianskeho zákonníka. Keďže zmluvu posudzujú ako platnú a so všetkými príslušnými náležitosťami, ktoré má obsahovať má za to, že rovnako je platná aj dohoda o plnení v splátkach ako aj dohoda o zrážkach zo mzdy, ktoré v priamej súvislosti súd posúdil za neplatné. K posúdeniu platobnej schopnosti dlžníka má za to, že žalobca nemá naliehavý právny záujem. V zmysle uvedeného žalobcu zaťažuje dôkazné bremeno spočívajúce v povinnosti preukázať, že na určenie právneho vzťahu alebo práva v čase rozhodovania súdu má naliehavý právny záujem. V žiadosti o úver zo dňa 28.11.2014 žalobca uviedol svoj mesačný príjem vo výške 1.570 eur a výdaj 400 eur. Disponibilný zostatok vo výške 1.170 eur nepovažuje žalovaný za finančnú tieseň, o ktorej sa zmienil žaloba. Mesačná splátka vo výške 164 eur, bola posúdená ako najvyššia možná splátka, ktorú vzhľadom na bonitu klienta bol žalobca schopný splácať. Mesačný príjem by prevyšoval životné minimum ustanovené v dobe poskytnutia úveru Opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 181/2012 Z. z.. Poukázal aj na rozhodnutie OS Bardejov zo dňa 9.3.2010, sp. zn. 3Cb/7/2008. Na základe uvedeného žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v napadnutej časti zmenil tak, že návrh žalobcu zamietá, prípadne aby rozhodnutie v napadnutej časti zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

14. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Uviedol, že z jeho pohľadu a z globálneho hľadiska možno chápať odvolanie žalovaného za formalistické, nevystihujúce podstatu súdneho sporu, lebo nepripúšťa svoje pochybenie, hoci po vykonanom

dokazovaní považoval súd viaceré pochybenia žalobcu za preukázané. Tiež možno konštatovať, že žalovaný ako odvolateľ dosť formalisticky a menej konkrétne zdôvodňuje pohnútky odvolania, čo vidieť aj z toho, že opisuje celé pasáže z iných odvolaní voči iným rozsudkom, ktoré pozná, lebo sú s ním v súdnom spore vo viacerých podobných prípadoch, kde sa takmer pravidelne nezúčastňuje pojednávaniu. Nesúhlasí s argumentáciou žalovaného, kde uviedol, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Poukazuje najmä na skutočnosť, že žalovaný sa ani neunúval zúčastňovať ústnych pojednávanií a riadne obhajovať svoje práva. Preto je nelogické, že sa sťažuje na súd, že mu neumožnil riadne konať, hoci ho riadne prevolával na pojednávania, ale on sa nedostavil ani jedenkrát. Pokiaľ súdu prvej inštancie vyčíta nedostatočné zdôvodnenie svojho rozsudku, čo pokladá za porušenie svojho práva na spravodlivé súdne konanie a táto vada vraj zakladá i prípustnosť dovolania, je tu opäť zmätočná formulácia a omylom prevzatá argumentácia, lebo dané súdne konanie vôbec nedospelo do štádia, že by dovolanie vôbec prichádzalo do úvahy. Nesprávne tiež žalovaný uvádza vo svojom odvolaní, že konajúci súd nesprávne pokladá sporný vzťah za obchodnoprávny, nakoľko OS Senica vo svojom rozsudku na str. 3 jasne deklaruje, že medzi žalobcom a žalovaným prišlo k uzatvoreniu zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V bode III. odvolania sa žalovaný snaží svojším výkladom spotrebiteľských a finančných predpisov ospravedlniť vysoké úroky a vysoké súvisiace poplatky. Domnieva sa, že v danom prípade ide o občianskoprávnu úžeru, keď žalovaný pri poskytnutí 1.000 eur dotlačil žalobcu zaviazat' sa k vráteniu až 1.968 eur, čo je takmer 100 % istiny. Rozsudok OS Senica považuje za vecne správny, zákonný a spravodlivý a žiada, aby odvolací súd podané odvolanie zamietol ako nedôvodné a napadnutý rozsudok potvrdil. Zároveň si uplatnil aj priznanie trov odvolacieho konania za jeden úkon právnej pomoci.

15. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), účinného od 01.07.2016, ktorým bol zrušený doterajší zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, pričom podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP, právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

16. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku - ďalej len CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné iba čiastočne, keď napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vo výrokoch I., III., IV. a VI. vecne správny, avšak výrok II. bolo potrebné zrušiť.

17. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bolo posúdiť správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, v časti, kde rozhodol tak, že odsekom I. výroku určil, že zmluvná podmienka o údaji RPMN: 30% v bode 2. Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 106801154 uzatvorenej dňa 28.11.2014 je neprijateľná a teda neplatná, odsekom II. určil, že úver zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 106801154 zo dňa 28.11.2014 je bezúročný a bez poplatkov, odsekom III. určil, že Dohoda o plnení v splátkach uzatvorená dňa 28.11.2014 je neplatná, odsekom IV. určil, že Dohoda o zrážkach zo mzdy a iných príjmov uzatvorená dňa 28.11.2014 je neplatná. Odsekom VI. zaviazal žalovaného na povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov právneho zastúpenia v sume 717,25 eur a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku právnomu zástupcovi žalobcu.

18. Odvolateľ v odvolaní poukazuje na to, že súd prvej inštancie nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie, nesprávne posúdil vec pokiaľ ide o vyhodnotenie RPMN a odplaty za poskytnutie úveru, k posúdeniu platobnej schopnosti dlžníka, že žalobca nemal naliehavý právny záujem a vzhľadom na bonitu žalobcu bol tento úver schopný splácať.

19. Odvolací súd poukazuje na to, že odôvodnenie napadnutého rozsudku zodpovedá požiadavkám vyplývajúcim z ustanovenia § 220 ods. 2 CSP, nakoľko dáva jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky relevantné skutkové a právne otázky.

20. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP spočíva v nesprávnych skutkových zisteniach a týka sa skutkových zistení, na základe ktorých súd posúdil vec po právnej stránke a ktoré sú nesprávne v tom zmysle, že nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 191 až § 193 CSP, a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán nevyplynuli ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré sú založené na chybnom hodnotení dôkazov.

21. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci (odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP) je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie). O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd použil na správne zistený skutkový stav nesprávny právny predpis, alebo aplikoval správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil, príp. vtedy, ak z preukázaných skutočností vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach strán.

22. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním náležite zistil skutkový stav a svoje rozhodnutie založil na skutkových zisteniach, ktoré z tohto dokazovania vyplynuli a prihliadol na všetky skutočnosti, ktoré za konania vyšli najavo. Vykonané dokazovanie vyhodnotil podľa zásad uvedených v § 191 CSP; t.j. každý dôkaz hodnotil jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomných súvislostiach a pritom starostlivo prihliadol na všetko, čo vyšlo počas konania najavo včítane toho, čo uviedli strany.

23. Vzhľadom na nejasnosť odôvodnenia odvolateľa ohľadom toho, či zmluva o spotrebiteľskom úvere zo dňa 28.11.2014 je spotrebiteľská (na druhej strane odvolania odvolateľ udáva, že áno) resp. nie (na štvrtej strane odvolania odvolateľ udáva: „V prípade ak by súd predsa len zmluvu nesprávne posúdil ako spotrebiteľskú, žalovaný poukazuje na.....“) odvolací súd udáva nasledovné:

24. V danom prípade ide o zmluvu o spotrebiteľskom úvere (uzatvorenú podľa z.č. 129/2010 Z.z.) s prihliadnutím na to, že ide o zmluvu spadajúcu pod režim zákona o ochrane spotrebiteľa. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že hoci ide o zmluvu absolútneho obchodu, neprestáva byť zmluvou spotrebiteľskou podľa § 52 a nasl. OZ. Pri spotrebiteľských zmluvách, ktoré predstavujú širší pojem, má z hľadiska aplikovateľnosti prednosť Občiansky zákonník, keďže aplikácia Obchodného zákonníka prichádza do úvahy až po uplatnení spotrebiteľského práva. Z hľadiska poradia aplikovateľnosti v prípade spotrebiteľských zmlúv Obchodný zákonník celkom alebo z časti musí ustúpiť nutnej prioritnej aplikácii spotrebiteľského práva v širšom slova zmysle, t.j. aplikácii Občianskeho zákonníka. Normy obchodného práva sú totiž v prípade spotrebiteľských zmlúv použiteľnými len vtedy, ak neodporujú úprave, ktorá tu má z povahy vecí prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku a predpisoch vydaných na jeho vykonanie. Uplatnený nárok je plnením zo spotrebiteľskej zmluvy (konkrétne zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere), v ktorej jedným zo zmluvných strán je spotrebiteľ. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na ust. § 52 ods. 2 OZ, podľa ktorého ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých stranou je spotrebiteľ, sa použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Citované ustanovenie preto ukladá orgánu aplikujúcemu právo použiť v prospech spotrebiteľa všetky ustanovenia, ktoré sú pre spotrebiteľa ako slabšiu zmluvnú stranu priaznivejšie.

25. V zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.1.2008 spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa („ďalej len neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia, alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia za individuálne dojednané zmluvné podmienky sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Podľa ods. 3 tohto ustanovenia ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. V ods. 4 potom zákonodarca

demonštratívne vymenúva ustanovenia v spotrebiteľskej zmluve, ktoré sú neprijateľnými podmienkami. Výpočet táto novelizácia doplnila o písm. r) v zmysle ktorého za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Podľa ods. 5 tohto ustanovenia neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. Podľa dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu cieľom úpravy je umožniť spotrebiteľovi rozhodnúť sa, kde uplatní svoje právo.

26. Z cit. ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že nie každá zmluvná podmienka, ktorá vyvoláva nepomer v právach a povinnostiach zmluvných strán zo spotrebiteľskej zmluvy je neprijateľná. Neprijateľnou sa stáva vtedy, ak spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany.

27. Podľa § 54 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie (ods. 1). V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší (ods. 2).

28. Podľa § 1 ods. 1 nar. vlády č. 87/1995 Z.z., odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi tvoria úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Pri výpočte odplaty sa vychádza z predpokladu, že spotrebiteľská zmluva zostane platná dohodnutý čas a že dodávateľ a spotrebiteľ si budú plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve.

29. Ročná percentuálna miera nákladov (RPMN) je pre spotrebiteľov najdôležitejším indikátorom ceny úveru. Náklady sú v tomto prípade suma, ktorú musí dlžník zaplatiť za požičanú sumu. RPMN teda vyjadruje celkovú úrokovú mieru úveru alebo pôžičky, pretože zohľadňuje nielen úrok ale aj ostatné poplatky súvisiace s úverom.

30. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že RPMN zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ vynaložiť v súvislosti s poskytnutým úverom, teda nielen platby, ktoré žalovaný uviedol v bode 2 Zmluvy o spotrebiteľskom úvere a ktoré definoval ako odplatu vo výške 300 eur, čo predstavuje RPMN 30%, ale aj úrok, ktorý uviedol žalovaný v bode 3. zmluvy vo výške 66,80%. Vzhľadom k uvedenému potom RPMN nemôže byť vo výške 30% a navyše jeho výška je i v zjavnom rozpore s výškou RPMN uvedenou v Dohode o plnení v splátkach, kde je uvedená vo výške 304,10%. Je zrejmé, že RPMN ročná percentuálna miera nákladov na jednej strane a ročná úroková sadzba na druhej strane sú dve kategórie, ktoré sa na účely zistenia prípustnej výšky odplaty nemôžu zmiešavať. Žalovaný však evidentne konal v rozpore s odbornou starostlivosťou, ak hranicu prípustnej odplaty stanovil výškou RPMN bez zohľadnenia úrokovej sadzby. Na podporu svojej argumentácie odvolací súd poukazuje i na ust. § 19 ods. 4 zák. č. 129/2010 Z.z.. Odplata, ktorú žalovaný naformuloval žalobcovi je v evidentnom rozpore s administratívnym zákonným stropom. Neobstojí ani argument žalovaného v tom, že jasne uviedol RPMN pre prípad splatenia úveru v jednej splátke (kde podľa neho bola správne uvedená RPMN 30%) a RPMN v prípade, ak úver mal byť splatený v 12 pravidelných mesačných splátkach (RPMN 304,10%), nakoľko aj v prípade splatnosti úveru v jednej splátke bola dohodnutá doba splatnosti v lehote do 28.11.2015.

31. Podľa ust. § 3 ods. 1 OZ je úlohou súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade, vzhľadom na rozhodujúce okolnosti starostlivo posúdil, či konanie strany občianskoprávneho vzťahu je v súlade alebo v rozpore s dobrými mravmi. Pri dojednávaní úrokov zo spotrebiteľského úveru koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje od dlžníka (spotrebiteľa) primeraný úrok, teda primeranú odmenu za užívanie poskytnutej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nezodpovedá všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby veriteľ poskytoval úvery za neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov o spotrebiteľskom úvere, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovanými bankami pri poskytovaní úverov. Obmedzujúce kritérium, pokiaľ ide o výšku odplaty

za poskytnutie úveru, obsahuje ust. § 53 ods. 6 OZ, podľa ktorého ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Hoci žalovaný v danom prípade je nebankovým subjektom, dojednanie úrokov nemôže výrazne prekračovať úrokové sadzby oproti bankovým subjektom.

32. Aj keď žalobca výšku príslušného poplatku, resp. úrokov nenamietal, je potrebné si uvedomiť, že pokiaľ žalobca podpísal zmluvu dobrovoľne, učinil tak v čase nižšej bdlosti, keď potreboval finančné prostriedky a bez znalosti veci.

33. Vo svetle vyššie uvedenej argumentácie, odvolací súd stotožniac sa so záverom súdu prvej inštancie, je toho názoru, že RPMN uvedené v spotrebiteľskej zmluve vo výške 30% nezodpovedá skutočnosti a je nepravdivým údajom.

34. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s "ratio legis" zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (napr. úroky z omeškania nad limit podľa nar.vl. 87/1995 Z. z.). Za neprijateľnú sa považuje aj zmluvná podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch).

35. Neprijateľnú zmluvnú podmienku súd nemodifikuje. Nič by neodradzovalo nečestného dodávateľa od pokračovania v používaní neprijateľnej zmluvnej podmienky, keďže by súd zmenou zmluvnej podmienky vlastne udržiaval nečestnú obchodnú prax (porov. rozsudok Súdneho dvora vo veci C-618/10).

36. Podľa § 153 ods. 3 OSP (znenie účinné v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie) súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve. Podľa § 153 ods. 4 OSP Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve 16ab) alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve. Citované zákonné ustanovenia umožňujú súdu, resp. odsek 2 ukladá súdu povinnosť vo výroku rozhodnutia aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľských zmluvách je neprijateľná, resp. vo výroku rozsudku aj bez návrhu výslovne uviesť znenie tejto zmluvnej podmienky. Cieľom uvedenej právnej úpravy je, aby spotrebiteľ bol chránený pred záväzkom voči nekalej podmienke uvedenej v spotrebiteľskej zmluve (aby ho táto podmienka nezaväzovala) a to aj v prípade, ak kvôli neznalosti práva nespochybní podmienku, o ktorú sa opiera žaloba voči nemu. Má pôsobiť ako odstrašujúci prostriedok a predchádzať nečestným zmluvným podmienkam. Základným predpokladom pre postup v zmysle citovaných ustanovení je, že predmetom sporu je právny vzťah vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy. Zákon ďalej vyžaduje, že ide o podmienku neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti v zmysle hmotného práva, že sa vyskytla vo viacerých prípadoch resp. že súd zamietol žalobu dodávateľa práve z dôvodu neprijateľnej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takejto podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Ak sú tieto skutočnosti naplnené, súd môže, resp. má povinnosť aplikovať vyššie citované ustanovenia OSP (dnes podľa CSP). Nie je pritom právne významné, že dodávateľ (žalobca) prestal zmluvnú podmienku, ktorú súd určil za neprijateľnú, v spotrebiteľských zmluvách používať. Význam vyslovenia konkrétnej neprijateľnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve vo výroku rozsudku nie je totiž iba v tom, aby dodávateľa „donútil“ k náprave tohto stavu, ale aj v preventívnom pôsobení na ďalších dodávateľov, ktorí by mienili rovnaké alebo obdobné zmluvné podmienky v spotrebiteľských zmluvách použiť. Z uvedeného je teda zrejmé, že v danej veci boli splnené všetky zákonné predpoklady vyplývajúce z ustanovenia § 153 ods. 3 OSP pre možnosť súdu aj bez návrhu v

rozsudku vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách žalobcu je neprijateľná. Súd prvej inštancie preto v súlade so zákonom vo výroku rozsudku vyslovil, že v ňom špecifikovaná zmluvná podmienka je neprijateľná.

37. Súd prvej inštancie správne vyhovel žalobe aj v časti určenia neplatnosti Dohody o plnení v splátkach uzatvorenej dňa 28.11.2014 a Dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov uzatvorenej dňa 28.11.2014. Vyhodnotil, že spotrebiteľský úver je minimálne pre nesplnenie ust. § 7 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. bez úročný a bez poplatkov, avšak podľa ust. § 11 ods. 1 písm. d) zák. č. 129/2010 Z.z., poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bez úročný a bez poplatkov, ak v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa, a ktorá podmienka bola vyhodnotená ako neprijateľná. Potom, keďže možno od žalobcu požadovať vrátenie úveru bez úrokov a bez poplatkov, vyššie uvedené dohody súd správne vyhodnotil ako neplatné v zmysle ust. § 39 OZ.

38. Za určovací žalobu v zmysle § 80 písm. c) OSP považovala súdna prax aj žalobu o neplatnosť právneho úkonu, ako jeden z právnych prostriedkov ochrany spotrebiteľa. Naliehavý právny záujem žalobcu na určenie neplatnosti právneho úkonu je potrebné skúmať so zreteľom na individuálne okolnosti prípadu, predovšetkým so zreteľom na cieľ sledovaný podaním určovacej žaloby a konečný zmysel žalobcom navrhovaného rozhodnutia (porovnaj aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/224/2008).

39. Pri skúmaní podmienok uvedených v § 80 písm. c) OSP, umožňujúcich riešenie práva, resp. právneho vzťahu súdnym rozhodnutím treba vychádzať z toho, že naliehavý právny záujem na určenie neplatnosti Dohody o plnení v splátkach uzatvorenej dňa 28.11.2014 a Dohody o zrážkach zo mzdy a iných príjmov má žalobca - spotrebiteľ (ktorého špecifické postavenie ako slabšej strany v spore osvedčuje predovšetkým úprava v komunitárnom práve, početná judikatúra súdov európskych spoločností, v nie poslednom rade i domáca právna úprava), pretože jeho postavenie sa stane istejšie, nebude vystavený možným žalobám pre neplnenie v zmysle dohôd, ktoré sú v rozpore s dobrými mravmi (§ 39 Občianskeho zákonníka). Právny úkon sa prieči dobrým mravom, ak sa jeho obsah, bez ohľadu na zmluvnú voľnosť ho stanovíť a bez ohľadu na to, kto rozpor s dobrými mravmi zaviniť, ako i na to, či druhá strana pri vzniku zmluvy bola v dobrej viere, dostane do rozporu so všeobecne uznávaným názorom, ktorý vo vzťahu medzi ľuďmi určuje (niekedy aj v právnych normách), aký má byť obsah tohto právneho úkonu tak, aby bol v súlade so základnými morálnymi zásadami. (viď rozhodnutie NS SR 1 MCdo 1/2009)

40. K posúdeniu naliehavého právneho záujmu v časti platobnej schopnosti dlžníka, odvolací súd udáva, že pokiaľ ide o vyhodnotenie toho, že v danom prípade ide o úver bezúročný a bezpoplatkový, odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie a v podrobnostiach odkazuje naň, avšak už nie s tým, že uvedené preniesol i do výrokovej časti rozhodnutia.

41. Civilné sporové konanie je ovládané dispozičnou zásadou a spravidla začína na základe návrhu na začatie konania (žaloby). Z dispozičného princípu vyplýva, že žalobca v žalobnom návrhu vymedzuje predmet konania po skutkovej a právnej stránke, a týmto jeho vymedzením je súd v zásade viazaný. Z viazanosti súdu petitom vyplýva, že súd nemôže prekročiť návrhy strán a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú. Napriek tomu, že znenie zákona to neuvádza, bude nepochybné, že zásada viazanosti súdu petitom bude vyžadovať i to, aby súd neprisúdil iné plnenie, než ktorého sa strany domáhali. Súd musí rešpektovať predmet konania vymedzeným žalobným návrhom, čo znamená, že plnenie nemôže priznať ani z iného skutkového základu, než aký bol predmet konania vymedzený v žalobnom návrhu. Výnimočne sa však mohol od tejto zásady odchýliť, a to v prípadoch uvedených v § 153 ods. 2 OSP, ktoré dovoľovali súdu prekročiť návrhy strán a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú, iba vtedy, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu (išlo o veci uvedené v ustanovení § 81 ods.1 OSP), alebo ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnanie vzťahu medzi účastníkmi; u odseku 3 citovaného ustanovenia vyplýva, že súd mohol aj v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná. (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 29. 6. 2010, sp. zn. 1 Cdo 70/2010)

42. Z obsahu podania žalobcu nevyplýva, žeby sa domáhal určenia, že úver o spotrebiteľskom úvere je bezúročný a bezpoplatkový. Pokiaľ, ale takýto žalobný návrh nebol zo strany žalobcu predložený,

súd nemohol určiť, že úver zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. 106801154 zo dňa 28.11.2014 je bezúročný a bez poplatkov, nakoľko by prekročil dispozičné oprávnenie žalobcu. Preto bolo potrebné odsek II. výroku podľa ust. § 389 ods. 1 písm. a) CSP zrušiť. Otázkou nalievavého právneho záujmu na uvedenom určení je potom už nadbytočným zaoberať sa.

43. So zreteľom na uvedené, vychádzajúc z dôvodov podaného odvolania, odvolací súd potom rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo veci samej v odsekoch I., III., IV výroku vrátane súvisiaceho odseku VI. o trovách konania (osobitne nenapadnutého), s poukazom na konštatované, ako vecne správny, s použitím § 387 CSP potvrdil.

44. V odvolacom konaní v prevažnej miere úspešnému žalobcovi vznikol nárok podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP na náhradu trov konania voči v odvolaní neúspešnému žalobcovi. O jej výške rozhodne súd prvej inštancie v zmysle ust. § 262 ods. 2 CSP.

45. Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).